

УДК 001.4 (477): 582.734.6: 634.2

В. М. Меженський, доктор сільськогосподарських наук
Національний університет біоресурсів і природокористування України
mez1956@ukr.net

До питання впорядкування українських назв рослин. Повідомлення 2. Назви видів роду *Prunus* L.

Розглянуто номенклатуру та сучасну систему роду *Prunus* s. l., застосування назв аборигенних та інтродукованих видів. Чітке розрізнення видових назв плодових рослин і назв плодових культур, які не слід ототожнювати, дає можливість вибудувати струнку термінологічну систему фахової української мови.

Ключові слова:

Prunus, слива, абрикоса, алича, бросквина, вишня, мигдаль, персик, черешня.

Вступ. Слива, абрикоса, алича, бросквина (персик), вишня, мигдаль, черешня посідають важливе місце у світовому садівництві країн з помірним кліматом, зокрема в Україні. Вітчизняні ботаніки традиційно відносять ці плодові рослини до родів *Amygdalus*, *Armeniaca*, *Cerasus*, *Persica*, *Prunus* s. str.* Зі вступом до Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин (UPOV) Україна дотримується стандартів цієї організації. Зазначені рослини фахівці UPOV включили до роду *Prunus* s. l.** Перехід до цієї системи класифікації потребує адаптування українських наукових назв рослин. Паралельне застосування контроверсійних таксономічних систем призводить до певних складнощів з назвами рослин і плодових культур. Тому внаслідок вживання застарілих, викривлених і неправильних назв потрібно впорядкувати систему українських назв рослин.

Мета роботи полягає в приведенні українських наукових назв у відповідність до латинських назв видів роду *Prunus* s. l. та удосконаленні термінологічної системи назв кісточкових культур.

Результати досліджень. До Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні (далі – Державний реєстр), занесено сорти кісточкових культур: абрикоси, аличі, вишні, черешні, сливи, персика або бросквини та нектарини, а також підщепи аличі, персика та черешні. Таксономічно спорідненою культурою є мигдаль, який за господарсько-ботанічною класифікацією відносять до горіхових культур [1].

Жозеф Піттон де Турнефор [2], базую-

чись на будові плодів, визнав роди *Amygdalus*, *Armeniaca*, *Cerasus*, *Laurocerasus*, *Persica*, *Prunus*. Карл Лінней розпізнавав чотири роди – *Amygdalus*, *Cerasus*, *Padus*, *Prunus*, згодом – три: *Amygdalus*, *Padus*, *Prunus* і, зрештою, два: *Amygdalus* і *Prunus* [3, 4]. Концепції Турнефора та Ліннея були адаптовані з незначними видозмінами [5–7]. Першими, хто об'єднав усі роди Турнефора в єдиному роді *Prunus* s. l., були Джордж Бентам і Джозеф Долтон Гукер [8]. Вони поділили його на 7 секцій: *Amygdalopsis*, *Amygdalus*, *Armeniaca*, *Cerasoides*, *Cerasus*, *Laurocerasus*, *Prunus*. Еміль Кене [9] обробив ці секції як підроди. У найпоширенішій системі Альфреда Редера [10] рід *Prunus* складається з 5 підродів: *Prunophora* (= *Prunus* s. str.), *Amygdalus*, *Cerasus*, *Padus*, *Laurocerasus*. Герд Крюссман [11] поділив *Prunus* на 6 підродів: *Prunus*, *Amygdalus*, *Cerasus*, *Padus*, *Lithocerasus*, *Laurocerasus*.

Натомість вітчизняні ботаніки дотримуються інших поглядів на рід *Prunus* s. str. [12–17]. Садівники також критично сприймають систему роду *Prunus* s. l. Вони вважають очевидною штучність такої системи, тому що до одного роду включено види, які не схрещуються між собою і не здатні зростатися при щепленнях. Крім того, вони підтримують виокремлення родів *Microcerasus*, *Louiseania*, *Padellus* [18].

У процесі досліджень молекулярними методами було обґрунтовано, що філогенетичні клади не є конгруентними з більшістю підродових груп роду *Prunus* у класифікації Редера [19–21]. Новітні філогенетичні дослідження [22] довели, що в межах роду *Prunus* s. l. варто розрізнити три підроди: *Prunus*, *Cerasus*, *Padus*, які відпові-

* s. str. – лат. *sensu stricto* (у вузькому сенсі)

** s. l. – лат. *sensu lato* (у широкому сенсі).

До питання впорядкування українських назв рослин.

Повідомлення 2. Назви видів роду *Prunus* L.

дають трьом основним класам.

Поки що нез'ясованим залишається систематичне положення *Prunus tomentosa* Thunb. та *Prunus triloba* Lindl. у межах підроду *Prunus* [22]. Члени підроду *Lithocerasus*, які морфологічно є схожими, різняться генетично [23]. Г. Крюссман [11] за морфологічними ознаками виокремлює *Prunus tomentosa* в окрему секцію від інших видів підроду *Lithocerasus* (= *Microcerasus*), тоді як інші автори [10, 18] поєднують їх в одній групі. *Prunus tomentosa* та інші східноазійські види цієї групи формують паралельні підгрупи [24]. У таб-

лиці ми не відокремлювали *Prunus tomentosa* від інших видів секції *Microcerasus*.

У разі застосування концепції роду *Prunus* s. str. наявність численних міжродових гібридів потребує номенклатурних змін, утворення нових нотородових назв [25]. Натомість визнання роду *Prunus* s. l. значно полегшує номенклатуру.

Для прийняття концепції роду *Prunus* s. l. потрібно привести систему українських наукових назв видів у відповідність з латинськими. У таблиці наведено назви аборигенних та інтродукованих в Україні видів і гібридів роду *Prunus* s. l.

Таблиця

Назви деяких плодкових культур, аборигенних та інтродукованих в Україні видів і гібридів*, що їх утворюють

Назви видів і гібридів роду <i>Prunus</i> s. l.		Назви видів і гібридів, що належать до родів рослин, коли рід <i>Prunus</i> розглядають у вузькому сенсі		Назва культури
латинські	українські	латинські	українські	
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Prunus</i>		Genus <i>Prunus</i> s. str.		Слива
<i>Prunus brigantina</i> Vill.	слива бріансонська (бригантська)	<i>Prunus brigantina</i> Vill.	слива бріансонська (бригантська)	альпійська слива, або бріансонська абрикоса
<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh. (syn. <i>P. divaricata</i> Ledeb.)	слива вишненосна, або алича	<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh. (syn. <i>P. divaricata</i> Ledeb.)	слива вишненосна, або алича	алича
<i>Prunus domestica</i> L.	слива домашня	<i>Prunus domestica</i> L.	слива домашня	слива
<i>Prunus domestica</i> L. subsp. <i>insititia</i> (L.) Bonnier & Layens	слива домашня прищеплена	<i>Prunus domestica</i> L. subsp. <i>insititia</i> (L.) Bonnier & Layens	слива домашня прищеплена	тернослива
<i>Prunus ×fruticans</i> Weihe	слива чагарникова	<i>Prunus ×fruticans</i> Weihe	слива чагарникова	терновка
<i>Prunus ×rossica</i> Eremin	слива російська	<i>Prunus ×rossica</i> Eremin	слива російська	великопліда, або гібридна алича
<i>Prunus salicina</i> Lindl.	слива вербова	<i>Prunus salicina</i> Lindl.	слива вербова	китайська (японська) слива
<i>Prunus salicina</i> var. <i>mandshurica</i> (Skvorts.) Skvorts. & A.Baran.	слива вербова маньчжурська	<i>Prunus salicina</i> var. <i>mandshurica</i> (Skvorts.) Skvorts. & A.Baran	слива вербова маньчжурська	маньчжурська слива
<i>Prunus spinosa</i> L. (syn. <i>P. moldavica</i> Kotov, <i>P. stepposa</i> Kotov)	слива колюча, або терен	<i>Prunus spinosa</i> L. (syn. <i>P. moldavica</i> Kotov, <i>P. stepposa</i> Kotov)	слива колюча, або терен	терен
<i>Prunus ussuriensis</i> Kovalev & Kostina (syn. <i>P. salicina</i> var. <i>ussiriensis</i> (Kovalev & Kostina) Eremin)	слива уссурійська	<i>Prunus ussuriensis</i> Kovalev & Kostina (syn. <i>P. salicina</i> var. <i>ussiriensis</i> (Kovalev & Kostina) Eremin)	слива уссурійська	уссурійська слива
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Prunocerasus</i>		Genus <i>Prunus</i> s. str.		Вишнеслива
<i>Prunus americana</i> Marsh.	слива американська	<i>Prunus americana</i> Marsh.	слива американська	американська слива
<i>Prunus angustifolia</i> Marsh.	слива вузьколиста	<i>Prunus angustifolia</i> Marsh.	слива вузьколиста	слива чікасо
<i>Prunus hortulana</i> L.H.Bailey	слива садова	<i>Prunus hortulana</i> L.H.Bailey	слива садова	
<i>Prunus mexicana</i> Wats.	слива мексиканська	<i>Prunus mexicana</i> Wats.	слива мексиканська	
<i>Prunus munsoniana</i> W.F.Wight & Hedrick	слива Мансонова	<i>Prunus munsoniana</i> W.F.Wight & Hedrick	слива Мансонова	слива «дикий гусак»
<i>Prunus nigra</i> Aiton	слива чорна	<i>Prunus nigra</i> Aiton	слива чорна	канадська слива
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Prunus</i> × sectio <i>Prunocerasus</i>		Genus <i>Prunus</i> s.str.		Слива
<i>Prunus americana</i> × <i>salicina</i>	['Kahinta']	<i>Prunus americana</i> × <i>salicina</i>	['Карінта']	
<i>Prunus cerasifera</i> × <i>munsoniana</i>	['Marianna']	<i>Prunus cerasifera</i> × <i>munsoniana</i>	['Маріанна']	

СОРТОВИВЧЕННЯ ТА СОРТОЗНАВСТВО

До питання впорядкування українських назв рослин.
Повідомлення 2. Назви видів роду *Prunus* L.

Продовження таблиці

Назви видів і гібридів роду <i>Prunus</i> s. l.		Назви видів і гібридів, що належать до родів рослин, коли рід <i>Prunus</i> розглядають у вузькому сенсі		Назва культури
латинські	українські	латинські	українські	
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Amygdalus</i>		Genus <i>Amygdalus</i>		Мигдаль
<i>Prunus bucharica</i> (Korsh.) Hand.-Mazz.	слива бухарська	<i>Amygdalus bucharica</i> Korsh.	мигдаль бухарський	
<i>Prunus dulcis</i> (Mill.) D.A.Webb	слива солодка	<i>Amygdalus communis</i> L.	мигдаль звичайний	мигдаль
<i>Prunus fenziiana</i> Fritsch	слива Фенцлева	<i>Amygdalus fenziiana</i> (Fritsch.) Lipsky	мигдаль Фенцлів	
<i>Prunus tenella</i> Batsch (syn. <i>P. ledebouriana</i> (Schlecht.) Y.Y.Yao)	слива ніжнювата	<i>Amygdalus nana</i> L. (syn. <i>A. georgica</i> Desf., <i>A. ledebouriana</i> Schlecht.)	мигдаль низенький	степовий мигдаль
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Armeniaca</i>		Genus <i>Armeniaca</i>		Абрикоса
<i>Prunus armeniaca</i> L.	слива вірменська	<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam.	абрикоса звичайна	абрикоса
<i>Prunus mandshurica</i> (Maxim.) Koehne	слива маньчжурська	<i>Armeniaca mandshurica</i> (Maxim.) Skvorts.	абрикоса маньчжурська	
<i>Prunus mume</i> (Siebold) Siebold & Zucc.	слива муме	<i>Armeniaca mume</i> Siebold	абрикоса муме	
<i>Prunus sibirica</i> L.	слива сибірська	<i>Armeniaca sibirica</i> (L.) Lam.	абрикоса сибірська	
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Microcerasus</i>		Genus <i>Microcerasus</i>		Мікровишня
<i>Prunus besseyi</i> L.H.Bailey	слива Бессі	<i>Microcerasus besseyi</i> (L.H.Bailey) Mezhenkyj	мікровишня Бессі	бесея
<i>Prunus glandulosa</i> Thunb.	слива залозиста	<i>Microcerasus glandulosa</i> (Thunb.) M.Roem.	мікровишня залозиста	
<i>Prunus humilis</i> Bunge	слива низька	<i>Microcerasus humilis</i> (Bunge) M.Roem.	мікровишня низька	
<i>Prunus japonica</i> Thunb.	слива японська	<i>Microcerasus japonica</i> (Thunb.) M.Roem. (syn. <i>M. glandulosa</i> (Thunb.) M.Roem. var. <i>japonica</i> (Thunb.) Eremin & Jushev)	мікровишня японська	
<i>Prunus incana</i> (Pall.) Batsch	слива сива	<i>Microcerasus incana</i> (Pall.) M.Roem.	мікровишня сива	
<i>Prunus microcarpa</i> C.A.Mey	слива дрібноплода	<i>Microcerasus microcarpa</i> (C.A.Mey) Eremin & Jushev	мікровишня дрібноплода	
<i>Prunus prostrata</i> Labill. (syn. <i>Prunus alaica</i> (Pojark.) Gilli, <i>P. erythrocarpa</i> (Nevski) Gilli, <i>P. jacquemontii</i> Hook.f., <i>P. pseudoprostrata</i> (Pojark.) Rech.f., <i>P. tianshanica</i> (Pojark.) S.Shi, <i>P. turcomanica</i> (Pojark.) Gilli, <i>P. verrucosa</i> Franch).	слива розпростерта	<i>Microcerasus prostrata</i> (Labill.) M.Roem. (syn. <i>Cerasus alaica</i> Pojark., <i>C. erythrocarpa</i> Nevski, <i>C. jacquemontii</i> (Hook. f.) Boiss., <i>C. pseudoprostrata</i> Pojark., <i>C. tianshanica</i> Pojark., <i>C. turcomanica</i> Pojark., <i>C. verrucosa</i> (Franch.) Nevski)	мікровишня розпростерта	
<i>Prunus pumila</i> L.	слива карликова	<i>Microcerasus pumila</i> (L.) Eremin & Jushev	мікровишня карликова	
<i>Prunus tomentosa</i> Thunb.	слива повстяна	<i>Microcerasus tomentosa</i> (Thunb.) Eremin & Yushev	мікровишня повстяна	повстяна вишня
<i>Prunus incana</i> × <i>tomentosa</i>	['VSV 1']	<i>Microcerasus incana</i> × <i>tomentosa</i>	['BCB 1']	
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Persicae</i>		Genus <i>Persica</i> = Genus <i>Amygdalus</i> subgenus <i>Persica</i>		Бросквина (персик)
<i>Prunus davidiana</i> (Carrière) Franch.	слива Давідова	<i>Persica davidiana</i> Carrière = <i>Amygdalus davidiana</i> (Carrière) de Vos ex L.Henry	бросквина Давідова = мигдаль Давідів	
<i>Prunus ferganensis</i> (Kostina & Riabov) Kovalev & Kostina	слива ферганська	<i>Persica ferganensis</i> Kostina & Riabov = <i>Amygdalus ferganensis</i> (Kostina & Riabov) T.T.Yu & L.T.Lu	бросквина ферганська = мигдаль ферганський	

СОРТОВИВЧЕННЯ ТА СОРТОЗНАВСТВО

До питання впорядкування українських назв рослин.
Повідомлення 2. Назви видів роду *Prunus* L.

Продовження таблиці

Назви видів і гібридів роду <i>Prunus</i> s. l.		Назви видів і гібридів, що належать до родів рослин, коли рід <i>Prunus</i> розглядають у вузькому сенсі		Назва культури
латинські	українські	латинські	українські	
<i>Prunus kansuensis</i> Rehder	слива ганьсуйська	<i>Persica kansuensis</i> (Rehder) Kovalev & Kostina = <i>Amygdalus kansuensis</i> (Rehder) Skeels	бросквина ганьсуйська = мигдаль ганьсуйський	
<i>Prunus mira</i> Koehne	слива міра	<i>Persica mira</i> (Koehne) Kovalev & Kostina = <i>Amygdalus mira</i> (Koehne) Ricker	бросквина міра = мигдаль міра	
<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch	слива перська	<i>Persica vulgaris</i> Mill. = <i>Amygdalus persica</i> L.	бросквина звичайна = мигдаль перський	бросквина, або персик
<i>Prunus persica</i> var. <i>nucipersica</i> (Suckow) C.K.Schneider (syn. <i>P. persica</i> var. <i>nectarina</i> (Aiton) Maxim., <i>P. persica</i> subsp. <i>nucipersica</i> (Suckow) Dippel, <i>P. persica</i> subsp. <i>nectarina</i> (Aiton) Shoferistov)	слива перська голобросквинова (нектаринова)	<i>Persica vulgaris</i> var. <i>nucipersica</i> (Suckow) Buia (syn. <i>P. vulgaris</i> var. <i>nectarina</i> (Aiton) Holub, <i>P. vulgaris</i> subsp. <i>nectarina</i> (Aiton) Shoferistov) = <i>Amygdalus persica</i> var. <i>nucipersica</i> Suckow (syn. <i>A. persica</i> var. <i>nectarina</i> Aiton)	бросквина звичайна голобросквинова (нектаринова) = мигдаль перський голобросквиновий (нектариновий)	нектарина, або нектарин
<i>Prunus davidiana</i> × <i>kansuensis</i>	['Pidshchepnyi 1' ('Sputnik')]	<i>Persica davidiana</i> × <i>kansuensis</i>	['Підщепний 1' ('Спутнік')]	
<i>Prunus mira</i> × <i>persica</i>	['Vesna']	<i>Persica mira</i> × <i>vulgaris</i>	['Весна']	
Subgenus <i>Prunus</i>		Genus <i>Louiseania</i> або Genus <i>Amygdalus</i>		Луїзеанія
<i>Prunus triloba</i> Lindl.	слива трилопатева	<i>Louiseania triloba</i> (Lindl.) Pachom = <i>Amygdalus triloba</i> (Lindl.) Ricker	луїзеанія трилопатева = мигдаль трилопатевий	луїзеанія, або махровий мигдаль
<i>Prunus ulmifolia</i> Franch.	слива в'язолиста	<i>Louiseania ulmifolia</i> (Franch.) Pachom. = <i>Amygdalus ulmifolia</i> (Franch.) Popov (syn. <i>Aflatunia ulmifolia</i> (Franch.) Vassilcz.)	луїзеанія в'язолиста = мигдаль в'язолистий	
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Prunus</i> × sectio <i>Armeniaca</i>		Nothogenus <i>Armenoprunus</i>		Абрикосослива
<i>Prunus</i> × <i>ansu</i> (Maxim.) Kom.	слива ансу	× <i>Armenoprunus ansu</i> (Maxim.) Mezhenkyj (syn. <i>Armeniaca</i> × <i>ansu</i> (Maxim.) Kostina)	абрикосослива ансу	
<i>Prunus</i> × <i>dasycarpa</i> Ehrh.	слива волосистопада (пухнатопада)	× <i>Armenoprunus dasycarpa</i> (Ehrh.) Janchen (syn. <i>Armeniaca</i> × <i>dasycarpa</i> (Ehrh.) Pers.)	Абрикосослива волосистопада (пухнатопада)	чорна абрикоса
<i>Prunus</i> × <i>simonii</i> Carrière	слива Симона	<i>Prunus</i> × <i>simonii</i> Carrière	слива Симона	пламкот
<i>Prunus armeniaca</i> × <i>brigantina</i>	[Briol]	<i>Armeniaca vulgaris</i> × <i>Prunus brigantina</i>	[Бриол]	
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Prunus</i> × sectio <i>Persicae</i>		Nothogenus <i>Prunopersica</i>		Сливобросквина
<i>Prunus cerasifera</i> × <i>persica</i>	['Kuban 86' ('AP 1')]	<i>Persica vulgaris</i> × <i>Prunus cerasifera</i>	['Кубань 86' ('АП 1')]	
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Amygdalus</i> × sectio <i>Persicae</i>		Nothogenus <i>Amygdalopersica</i>		Мигдалобросквина
<i>Prunus</i> × <i>persicoides</i> (Ser.) Vilm. & Bois (syn. <i>P. amygdalopersica</i> (Weston) Rehder)	слива бросквиноподібна (персикоподібна)	× <i>Amygdalopersica hybrida</i> (Pers.) Soó (syn. <i>Amygdalus</i> × <i>hybrida</i> (Pers.) Poit. & Turpin, × <i>Persicoamygdalus nemausensis</i> Guillaumin	мигдалобросквина гібридна	
<i>Prunus davidiana</i> × <i>tenella</i>	['Posrednik']	<i>Amygdalus nana</i> × <i>Persica davidiana</i>	['Посреднік']	
<i>Prunus persica</i> × <i>tenella</i>	['Persikovnik']	<i>Amygdalus nana</i> × <i>Persica vulgaris</i>	['Персиковник']	

СОРТОВИВЧЕННЯ ТА СОРТОЗНАВСТВО

До питання впорядкування українських назв рослин.
Повідомлення 2. Назви видів роду *Prunus* L.

Продовження таблиці

Назви видів і гібридів роду <i>Prunus</i> s. l.		Назви видів і гібридів, що належать до родів рослин, коли рід <i>Prunus</i> розглядають у вузькому сенсі		Назва культури
латинські	українські	латинські	українські	
Subgenus <i>Prunus</i>		Nothogenus <i>Prunoseania</i>		Прунозеанія
<i>Prunus</i> × <i>arnoldiana</i> Rehder	слива арнолдівська	× <i>Prunoseania arnoldiana</i> (Rehder) Mezhenkyj	прунозеанія арнолдівська	
<i>Prunus domestica</i> × <i>triloba</i>	['Pam'iaty Makhmeta']	<i>Louiseania triloba</i> × <i>Prunus domestica</i>	['Пам'яті Махмета']	
Subgenus <i>Prunus</i> × Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Microcerasus</i>		Nothogenus <i>Louiserasus</i>		Луїзерас
<i>Prunus prostrata</i> × <i>ulmifolia</i>	['Aflacerasus']	<i>Louiseania ulmifolia</i> × <i>Microcerasus prostrata</i> (syn. × <i>Cerasolouiseania cziczcanica</i> Lomakin & Jushev)	['Афлацерасус']	афлацерасус
<i>Prunus tomentosa</i> × <i>triloba</i>	['Kytaianka']	<i>Louiseania triloba</i> × <i>Microcerasus tomentosa</i>	['Китайнка']	
<i>Prunus tomentosa</i> × <i>ulmifolia</i>	['Yefymka']	<i>Louiseania ulmifolia</i> × <i>Microcerasus tomentosa</i>	['Єфимка']	
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Microcerasus</i> × sectio <i>Prunus</i>		Nothogenus <i>Prunorarasus</i>		Прунораз
<i>Prunus</i> × <i>cistena</i> N.E.Hansen ex Koehne	слива цистена	× <i>Prunorarasus cistena</i> (N.E.Hansen ex Koehne) Mezhenkyj	прунораз цистена	цистена
<i>Prunus besseyi</i> × <i>salicina</i>	['Hiawatha']	<i>Microcerasus besseyi</i> × <i>Prunus salicina</i>	['Гайавата']	
<i>Prunus cerasifera</i> × <i>tomentosa</i>	['VVA 1']	<i>Microcerasus tomentosa</i> × <i>Prunus cerasifera</i>	['BBA 1']	
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Microcerasus</i> × sectio <i>Prunocerasus</i>		Nothogenus <i>Prunorarasus</i>		Прунораз
<i>Prunus americana</i> × <i>besseyi</i>	['Cheresota']	<i>Microcerasus besseyi</i> × <i>Prunus americana</i>	['Чересота']	
Subgenus <i>Prunus</i> sectio <i>Armeniaca</i> × sectio <i>Microcerasus</i>		Nothogenus <i>Armeniasus</i>		Абрикосовишня
<i>Prunus armeniaca</i> × <i>besseyi</i>	['Druzhba']	<i>Armeniaca vulgaris</i> × <i>Microcerasus besseyi</i>	['Дружба']	
Subgenus <i>Cerasus</i>		Genus <i>Cerasus</i>		Вишня
<i>Prunus avium</i> (L.) L.	слива пташина, або черешня	<i>Cerasus avium</i> (L.) Moench	вишня пташина, або черешня	черешня
<i>Prunus canescens</i> Vilm. & Bois	слива сивувата	<i>Cerasus canescens</i> (Vilm. & Bois) Sokolov	вишня сивувата	
<i>Prunus cerasus</i> L.	слива вишнева	<i>Cerasus vulgaris</i> Mill.	вишня звичайна	вишня
<i>Prunus fruticosa</i> Pall.	слива кущова	<i>Cerasus fruticosa</i> (Pall.) Woronow (syn. <i>C. klokovii</i> Sobko)	вишня кущова	степова вишня
<i>Prunus</i> × <i>gondouinii</i> (Poit. & Turpin) Rehder	слива Гондуїна	<i>Cerasus</i> × <i>gondouinii</i> Poit. & Turpin	вишня Гондуїна	вишні-дюки (дюки)
<i>Prunus</i> × <i>eminens</i> Beck	слива піднесена	<i>Cerasus</i> × <i>eminens</i> (Beck) Buia	вишня піднесена	
<i>Prunus incisa</i> Thunb.	слива надтята (надрізана)	<i>Cerasus incisa</i> (Thunb.) Loisel.	вишня надтята (надрізана)	
<i>Prunus maackii</i> Rupr.	слива Маака	<i>Cerasus maackii</i> (Rupr.) Eremin & Simagin (syn. <i>Padus maackii</i> (Rupr.) Kom.)	вишня Маака	
<i>Prunus nipponica</i> Matsum.	слива ніппонська	<i>Cerasus nipponica</i> (Matsum.) H.Ohle	вишня ніппонська	
<i>Prunus kurilensis</i> Miyabe ex Takeda	слива курильська	<i>Cerasus kurilensis</i> (Miyabe ex Takeda) Czerep. (syn. <i>C. nipponica</i> var. <i>kurilensis</i> (Miyabe ex Takeda) Eremin, Yushev & Novikova)	вишня курильська	курильська вишня
<i>Prunus pseudocerasus</i> Lindl.	Слива несправжньо-вишнева	<i>Cerasus pseudocerasus</i> (Lindl.) G.Don	вишня несправжня (несправжньо-вишнева)	китайська вишня

СОРТОВИВЧЕННЯ ТА СОРТОЗНАВСТВО

До питання впорядкування українських назв рослин.
Повідомлення 2. Назви видів роду *Prunus* L.

Продовження таблиці

Назви видів і гібридів роду <i>Prunus</i> s. l.		Назви видів і гібридів, що належать до родів рослин, коли рід <i>Prunus</i> розглядають у вузькому сенсі		Назва культури
латинські	українські	латинські	українські	
<i>Prunus sargentii</i> Rehder	слива Сарджента	<i>Cerasus sargentii</i> (Rehder) Cinovskis (syn. <i>C. sachalinensis</i> (Fr. Schmidt) Kom. & Klob.-Alis.)	вишня Сарджента	сахалінська вишня
<i>Prunus ×schmittii</i> Rehder	слива Шмітта	<i>Cerasus ×schmittii</i> (Rehder) Mezhenkyj & Syczov	вишня Шмітта	
<i>Prunus serrulata</i> Lindl.	слива пильчаста	<i>Cerasus serrulata</i> (Lindl.) G.Don ex Loudon	вишня пильчаста	сакура
<i>Prunus subhirtella</i> Miq.	слива напівщетиняста	<i>Cerasus subhirtella</i> (Miq.) Sokolov	вишня напівщетиняста	
<i>Prunus ×yedoensis</i> Matsum.	слива токійська (єдська)	<i>Cerasus ×yedoensis</i> (Matsum.) A.V.Vassiljeva	вишня токійська (єдська)	
<i>Prunus canescens</i> × <i>cerasus</i>	['Gisela 5']	<i>Cerasus canescens</i> × <i>vulgaris</i>	['Гізела 5']	
<i>Prunus cerasus</i> × <i>maackii</i>	['VP 1']	<i>Cerasus maackii</i> × <i>vulgaris</i>	['ВП 1']	
<i>Prunus fruticosa</i> × <i>maackii</i>	['Церападус']	<i>Cerasus fruticosa</i> × <i>maackii</i>	['Церападус']	церападус
<i>Prunus fruticosa</i> × <i>serrulata</i>	['VSL 2']	<i>Cerasus fruticosa</i> × <i>serrulata</i>	['ВСЛ 2']	
Subgenus <i>Cerasus</i>		Genus <i>Cerasus</i> або Genus <i>Padellus</i>		Антипка
<i>Prunus mahaleb</i> L.	слива магалепська (магалепська)	<i>Cerasus mahaleb</i> (L.) Mill. = <i>Padellus mahaleb</i> (L.) Vassilcz.	вишня магалепська (магалепська) = черемховик магалепський (магалепський)	антипка, або кучина
<i>Prunus pensylvanica</i> L.f.	слива пенсильванська	<i>Cerasus pensylvanica</i> (L.f.) Loisel. = <i>Padellus pensylvanica</i> (L.f.) Eremin & Jushev	вишня пенсильванська = черемховик пенсильванський	пенсильванська вишня
<i>Prunus maximowiczii</i> Rupr.	слива Максимовича	<i>Cerasus maximowiczii</i> (Rupr.) Kom. = <i>Padellus maximowiczii</i> (Rupr.) Eremin & Jushev	вишня Максимовича = черемховик Максимовича	
Subgenus <i>Padus</i>		Genus <i>Padus</i>		Черемха
<i>Prunus grayana</i> Maxim.	слива Грєєва	<i>Padus grayana</i> (Maxim.) C.K.Schneid.	черемха Грєєва	
<i>Prunus padus</i> L.	слива черемхова	<i>Padus avium</i> Mill. (syn. <i>P. racemosa</i> (Lam.) Gilib.)	черемха пташина	черемха
<i>Prunus ×laucheana</i> Bolle ex Dippel	слива Лаухева	<i>Padus ×laucheana</i> (Bolle ex Dippel) Mezhenkyj	черемха Лаухева	
<i>Prunus serotina</i> Ehrh.	слива пізня	<i>Padus serotina</i> (Ehrh.) Borkh.	черемха пізня	
<i>Prunus virginiana</i> L.	слива вірджинська (віргінська)	<i>Padus virginiana</i> (L.) Mill.	черемха вірджинська (віргінська)	
Subgenus <i>Padus</i>		Genus <i>Laurocerasus</i>		Лавровишня
<i>Prunus lusitanica</i> L.	слива португальська (лузітанська)	<i>Laurocerasus lusitanica</i> (L.) M.Roem.	лавровишня португальська (лузітанська)	
<i>Prunus laurocerasus</i> L.	слива лавровишнева	<i>Laurocerasus officinalis</i> M.Roem.	лавровишня лікарська	лавровишня

* У разі відсутності нотовидового епітета наведено гібридну формулу та в квадратних дужках назву типового сорту.

порівняно з їхніми відповідниками, коли рід *Prunus* розглядають у вузькому сенсі.

Адаптування українських ботанічних назв видів рослин відповідно до системи роду *Prunus* s. l. не є проблемою. Змінювати назви культур, які утворені на базі цих видів, недоцільно. Так, наприклад, науковою назвою рослини є *Prunus avium* – слива пташина, а культуру називають

черешнею.

У новітньому Державному реєстрі [26] відмовилися від принципів попередніх видань реєстру [27] та методики [28]. Замість логічного вживання назв культур разом з наведенням латинської назви виду, до якого належить ця культура, застосовано систему латинських назв, що базується на концепції роду *Prunus* s. str., яка не

До питання впорядкування українських назв рослин.

Повідомлення 2. Назви видів роду *Prunus* L.

підтверджена останніми дослідженнями в царині систематики. Замість назв плодкових культур паралельно з латинськими назвами вжито українські наукові назви видів.

Розглянемо деякі аспекти вживання назв кісточкових культур, сорти яких занесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Абрикоса. Давньоримська назва цієї рослини означає «скоростигла». Видозмінюючись, вона спочатку через грецьку та арабську, а потім ряд європейських мов потрапила через польське й німецьке посередництво до української мови як *абрикоса* [29]. Під впливом російської мови часто вживають форму *абрикос*, хоч так варто називати лише сам плід абрикоси. Витіснено назви, які вживали раніше, – *мореля* [30], *жерделя* [31]. Оскільки абрикоса не належить до аборигенних рослин, її назву запозичено від чужинців. *Мореля* має ту саму етимологію, що й родова назва *Armeniaca*, – обидві вказують на потрапляння рослини до Європи через Вірменію. Запозичена з турецької мови назва *жерделя* походить від перської назви рослини, що означає «золотий плід», вказуючи на його забарвлення [29]. Тепер жерделями називають несортові рослини, вирощені з насіння.

Алича. Занесені до Державного реєстру сорти зазвичай відносять до *Prunus cerasifera*. Сливу вишненосну культивували в Придністров'ї ще в прадавні часи. Тепер використовують як насінневу підщепу в розсадництві та фітомеліоративних насадженнях, де населення збирає її дрібні кислі плоди для вживання в їжу. У Західній Європі аличу називають *міробалан* (*myrobalan*), у США – *вишнеслива* (*cherry plum*), хоч таку саму назву мають аборигенні види секції *Prunocerasus*. У Криму здавна склався місцевий сортимент, який належить до різновидів: *var. macrocarpa* (Kovalev) Eremin & Garkov. та *var. taurica* (Kostina) Eremin & Garkov. культурного підвиду *subsp. macrocarpa* Eremin & Garkov. [32]. У 1954 році районували сорти 'Нікітська жовта' та 'Піонерка', що походять з місцевих кримських форм. У 1969 році до районованого сортименту додали сорти *великоплодої*, або *гібридної аличі*, створені штучним схрещуванням кримської аличі з сортами *Prunus salicina*. Нинішній сортимент не містить сортів власне аличі, які поступилися великоплодній аличі, тобто гібридогенному виду *Prunus ×rossica* Eremin. Важливим компонентом схрещувань, що привели до появи цієї групи сортів, є *китайська слива*, яка набула поширен-

ня в США під назвою *японська слива* (*Japanese plum*), оскільки перші сорти були інтродуковані саме з Японії. В Україні високоякісні сорти китайської сливи не вирощують через їхню низьку зимостійкість. Селекціонери використовують їх у схрещуваннях з аличею для збільшення у гібридів маси плодів та передачі інших цінних ознак. У країнах з теплішим кліматом, де культивують японську сливу, сорти, одержані внаслідок міжвидової гібридизації, зазвичай відносять до японської сливи. В Україні, де остання культура не є поширеною, а вирощують аличу, такі гібридогенні сорти так само плутають з іншим батьківським компонентом схрещувань – аличею. Торгівці саджанцями або плодами на ринках люблять переконувати покупців, що вони пропонують їм саме сливу, а не аличу, тому що населення, яке обізнане з дрібною кислою аличею, не бажає мати з нею справи.

Вишня й черешня. Подібна ситуація склалася в Державному реєстрі з вишнею, адже районовані сорти є не звичайною вишнею, а належать до її гібридів з черешнею. В аборигенній флорі України трапляються *Prunus avium* і *Prunus fruticosa*. Внаслідок спонтанної гібридизації між цими видами виникла *Prunus vulgaris*, яку з давніх-давен культивують і в Україні. Саме її називають *вишнею*, вирізняючи від дикорослої степової вишні з дрібнішими та менш якісними плодами. Серед сортів вишні розпізнають *гріоти* й *аморелі*. Перші мають компактні дерева, темно-забарвлені кислі плоди з червоним соком, другі – сильнорослі дерева, бліді або червонуваті малоокислі плоди зі світлозабарвленим або незабарвленим соком.

Зворотними схрещуваннями вишні з батьківськими видами – *Prunus fruticosa* і *Prunus avium* – утворено таксони, відповідно *Prunus ×eminens* і *Prunus ×gondouinii*. До першого належать сорти, поширені насамперед у регіонах Росії та Канади з суворим кліматом. Від степової вишні вони успадкували більшу витривалість до несприятливих зимових умов. Натомість, другий таксон поєднує вишне-черешневі гібриди, які мають високі смакові властивості, тому що в геномі гібридів переважають гени черешні. Нотовидовий епітет останній таксон отримав на честь Гондуїна – садівника Людовика XV, який культивував вишне-черешневі гібриди. В культурі вони відомі під назвою *дюки*, яка походить від назви англійського сорту 'May Duke' = 'Травневий дюк' (дюк означає «герцог»). У районованому сортименті дюки поступово

До питання впорядкування українських назв рослин.

Повідомлення 2. Назви видів роду *Prunus* L.

витіснили сорти вишні, але для позначення вишне-черешень у Державному реєстрі залишено назву вишні. У групу «вишне-черешневих гібридів» виокремлено лише 'Афродіту', зареєстровану в 2010 р.

Ідентифікація дюків є складною через їхню фенотипову мінливість, що коливається від морфологічних ознак вишні до ознак черешні. Під час аналізу генотипів генними маркерами встановлено, що деякі сорти вишні та черешні насправді є дюками, а ряд сортів вірогідних дюків належить до вишні або черешні [33].

Дика черешня трапляється на території України, але праслов'янська назва рослини, ймовірно, запозичена з латинської мови [29]. Це свідчить про прадавні зв'язки європейських народів та шляхи поширення садівничої культури й культурних рослин. Серед черешень виділяють дві групи сортів: *bi'apo* (var. *duracina* (L.) L.) зі щільним м'якушем та *gini* (var. *juliana* (L.) Thuill.) з ніжним м'якушем. Перші, з огляду на кращу транспортабельність, мають більше значення для промислового садівництва.

Слива. Гексаплоїдна слива виникла внаслідок давньої гібридизації тетраплоїдного терену та диплоїдної аличі. Сучасні систематики поділяють її лише на два підвиди: *subsp. domestica* та *subsp. instititia* [34]. До першого підвиду належить група *угорки*, до другої – *ренклоди*, *мірабелі*, *дамасцени*. Помологи минулого й позаминулого століть розробили кілька класифікацій сортів сливи, групи яких, крім наведених вище, мали назви *пердригони*, *яєчні жовті*, *сен-жульєни* та ін. Більшість сучасних сортів мають складне походження і віднести їх до якоїсь з цих груп буває складно.

До другого підвиду належить *тернослива*, що поширена в аматорській культурі. Її вважають примітивнішою, найближчою до первісних форм сливи домашньої. Трапляються подібні до терносливи гібриди сливи з тереном – *Prunus* × *fruticans*. Їх, як і саму терносливу, називають *терновками*. Розрізнити терносливи й терновки складно внаслідок безперервної мінливості, до якої приводить інтрогресивна гібридизація.

Бросквина (персик) і нектарин(а). *Prunus persica* потрапила до Європи з Китаю через Персію, на що вказує видовий епітет та родова назва, коли її виокремлюють у рід *Persica*. У формі *персик* назва рослини та культури тепер є переважною в Україні, хоч раніше її називали *бросквина* (*брескиня*, *бросквиня*, *бросква* тощо) [35]. Русифікатори заборонили український

номенклатурний словник [30], в якому *Prunus armeniaca* була найменована *морелею*, а *Prunus persica* – *бросквою*. Один з фундаторів української помології В. Л. Симиренко [36] вживав українські назви плодів культур *жерделя*, *бросквина*, але його наукова праця теж була заборонена. Примусовим зросійщенням українські назви цих культур замінили назвами, які вживають у російській мові. В переважній більшості слов'янських мов *Prunus persica* називають саме *бросквою* та її дериватами [29]. Ця назва походить з грецької та латинської мов, причому від того ж вислову «перське яблуко», що й назва *персик*.

Неопушені (голі) форми бросквини цінують за відсутність опушення, що підвищує їхню привабливість і якість. В Україні їх культивують з XIX сторіччя. Як окремішню культуру *нектарину* (як нектарин) у Державному реєстрі виділили з 2001 року, хоч її сорти 'Лоло' та 'Нектарин київський' зареєстрували ще в 1980-х роках як персик. До речі, останній сорт нектарини й досі залишається серед персиків [26].

Підщепи. До Державного реєстру занесено підщепи кісточкових культур. Це насіннева підщепка бросквини 'Підщепний 1', що походить від схрещування *Prunus davidiana* × *kansuensis* (зареєстрована у 1990 році як *Prunus persica*), клонова підщепка аличі 'Весеннєє пламя', створена внаслідок гібридизації (*Prunus americana* × *simonii*) × *Prunus cerasifera* (зареєстрована у 2005 році), клонові підщепи черешні: 'ВСЛ 2' – гібрид *Prunus fruticosa* × *serrulata* (зареєстрована у 2006 році як гібрид *Cerasus lannesiana* Carrière × *Cerasus fruticosa*) та 'Гізела 5' і 'Гізела 6', дібрані серед гібридів *Prunus canescens* × *vulgaris* (зареєстровані у 2011 році як *Prunus avium*). У 2011 році зареєстровано гібрид мигдалю та персика, власне *Prunus* × *persicoides* 'ГФ 677', який є клоновою підщепою бросквини, нектарини та мигдалю.

Висновки. Таким чином, українські наукові назви видів роду *Prunus* приведено у відповідність до широкої концепції роду. У садівничій науковій та виробничій літературі не варто відмовлятися від традиційних однослівних видових назв (черешня, терен тощо) та назв культур, що ґрунтуються на класифікації Турнефора. Слід розрізняти наукові назви видів і назви плодів культур, не змішуючи та адекватно застосовуючи їх у відповідних галузях науки й виробництва. Наслідки примусового втручання в українську фахову мову можна подолати, усвідомлено відмовившись від вживання нав'язаних термінів.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Меженський В. М. Удосконалення господарсько-ботанічної класифікації плодкових рослин / В. М. Меженський // Наук. доповіді НУБіП. – 2011. – Вип. 4 (26). – 11 с. – URL : http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Nd/2011_4/11mvm.pdf
2. Tournefort J. P. Institutiones rei herbariae / J. P. Tournefort. – Paris : Typographia Regia, 1700. – Vol. 1.
3. Linnaeus C. Species plantarum / C. Linnaeus. – Holmiae : L. Salvii, 1753. – Т. 1. – 560 р.; Т. 2. – 673 р.
4. Linnaeus C. Genera plantarum / C. Linnaeus. – 5th ed. – Lugduni Batavorum, 1754. – 374 р.
5. Miller P. The gardeners dictionary / P. Miller. – Ed. 4. – London : Miller ; Rivington and Rivington, 1754. – Vol. 1–3.
6. Jussieu A. L. de. Genera plantarum / de A. L. Jussieu. – Paris, 1789.
7. Candolle A. P. de. Prodromus Systematis Naturalis Regni Vegetabilis / de A. P. Candolle. – Paris : Treuttel et Würtz, 1824–1825. – Т. 1–2.
8. Bentham G. Genera plantarum ad exemplaria imprimis in herbariis Kewensis servata definita / G. Bentham, J. D. Hooker. – Londini, 1862–1883. – Vol. 1–3.
9. Koehne E. Deutsche Dendrologie / E. Koehne. – Stuttgart, 1893.
10. Rehder A. Manual of cultivated trees and shrubs hardy in North America / A. Rehder. – New York : Macmillan, 1949. – 996 р.
11. Krüssmann G. Handbuch der Laubgehölze / G. Krüssmann. – Berlin; Hamburg : Paul Parey, 1978. – Bd. 3. – 496 S.
12. Ковалев Н. В. Слива – *Prunus* L. / Н. В. Ковалев // Флора СССР. – М. ; Л. : Изд-во АН СССР, 1941. – Т. 10. – С. 510–521.
13. Соколов С. Я. Слива – *Prunus* L. / С. Я. Соколов // Деревья и кустарники СССР. – М. ; Л. : Изд-во АН СССР, 1954. – Т. 3. – С. 690–714.
14. Котов М. І. Підродина 4. Prunoideae Focke / М. І. Котов // Флора УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – Т. 6. – С. 281–301.
15. Зиман С. М. Семейство 93. Розоцветные (Розові) – Rosaceae / С. М. Зиман // Определитель высших растений Украины. – К. : Наук. думка, 1987. – С. 156–177.
16. Mosyakin S. L. Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist / S. L. Mosyakin, M. M. Fedoronchuk ; M. G. Kholodny Inst. Bot. – Kyiv, 1999. – 345 р.
17. Тахтаджан А. Л. Система магнолиофитов / А. Л. Тахтаджан. – Л. : Наука, 1987. – 439 с.
18. Еремін Г. В. Отдаленная гибридизация косточковых плодовых растений / Г. В. Еремін. – М. : Агропромиздат, 1985. – 280 с.
19. Bortiri E. Phylogeny and systematics of *Prunus* (Rosaceae) as determined by sequence analysis of ITS and the chloroplast trnL-trnF spacer DNA / E. Bortiri, S.-H. Oh, J. Jiang, S. Baggett, A. Granger, C. Weeks, M. Buckingham, D. Potter, D. E. Parfitt // Syst. Bot. – 2001. – Vol. 26, No. 4. – P. 797–807.
20. Lee S. A phylogenetic analysis of *Prunus* and the Amygdaloideae (Rosaceae) using IST sequences of nuclear ribosomal DNA / S. Lee, J. Wen // Amer. J. Bot. – 2001. – Vol. 88, No. 1. – P. 150–160.
21. Wen J. Phylogenetic inferences in *Prunus* (Rosaceae) using chloroplast ndhF and nuclear ribosomal ITS sequences / J. Wen, S. T. Berggren, C.-H. Lee, S. Ickert-Bond, T.-S. Y, K.-O. Yoo, L. Xie, J. Shaw, D. Potter // J. Syst. Evol. – 2008. – Vol. 46, No. 3. – P. 322–332.
22. Shi S. Phylogeny and classification of *Prunus sensu lato* (Rosaceae) / S. Shi, J. Li, J. Sun, J. Yu, S. Zhou // J. Integr. Plant Biol. – 2013. – Vol. 55, No. 11. – P. 1069–1079.
23. Mowrey B. D. Phylogenetic relationships among species of *Prunus* as inferred by isozyme markers / B. D. Mowrey, D. J. Werner // Theor. Appl. Genet. – 1990. – Vol. 80. – P. 129–133.
24. Zhang Q. Characterization of Tomentosa cherry (*Prunus tomentosa* Thunb.) genotypes using SSR markers and morphological traits / Q. Zhang, G. Yan, H. Dai, X. Zhang, C. Li, Z. Zhang // Scientia Hort. – 2008. – Vol. 118, No. 1. – P. 39–47.
25. Меженський В. Н. Коллекция нетрадиционных плодовых культур в Артемовском научно-исследовательском центре Института садоводства УААН / В. Н. Меженський // Пром. ботаника. – 2005. – Вып. 5. – С. 109–113.
26. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2013 р. (реєстр є чинним станом на 17.12.2013) / Держ. ветерин. та фітосаніт. служба України. – К., 2013. – URL : http://vet.gov.ua/sites/default/files/ReestrEU-2013-12-17_full.pdf
27. Реєстр сортів рослин України на 2001 рік / Держ. комісія України по випробуванню та охороні сортів рослин. – К., 2001. – 139 с.
28. Методика проведення експертизи сортів плодово-ягідних, горіхоплідних культур та винограду // Охорона прав на сорти рослин. – 2005. – Вип. 2, Ч. 2. – 232 с.
29. Етимологічний словник української мови : в 7 т. / АН УРСР; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К. : Наук. думка, 1982–2012.
30. Словник ботанічної номенклатури (Проект). – К. : Держ. вид-во України, 1928. – 313 с.
31. Словарь української мови : в 4-х т. / упоряд. Б. Грінченко. – К. : Довіра – УНВЦ «Рідна мова», 1997.
32. Еремін Г. В. Внутривидовая систематика алычи / Г. В. Еремін, В. М. Гарковенко // Сб. науч. тр. по прикл. ботанике, генетике и селекции / ВНИИ растениеводства. – 1989. – Т. 123. – С. 9–15.
33. Tavaud M. Genetic relationships between diploid

До питання впорядкування українських назв рослин.

Повідомлення 2. Назви видів роду *Prunus* L.

- and allotetraploid cherry species (*Prunus avium*, *Prunus ×gondouinii* and *Prunus cerasus*) / M. Tavaud, A. Zanetto, J. L. David, F. Laigret, E. Dirlwanger // *Heredity*. – 2004. – Vol. 93. – P. 631–638.
34. Atlas Florae Europaeae. Distribution of vascular plants in Europe. 16. Rosaceae (*Cydonia* to *Prunus*, excl. *Sorbus*) / A. Kurtto, A. N. Sennikov, R. Lampinen (eds.). – Helsinki, 2013. – 168 p.
35. Кобів Ю. Словник українських наукових і народних назв судинних рослин / Ю. Кобів. – К. : Наук. думка, 2004. – 800 с.
36. Симиренко В. Л. Часткове сортознавство плодкових рослин. Т. 2. / В. Л. Симиренко. – К. : Агр. наука, 1996. – 462 с.

УДК 001.4 (477): 582.734.6: 634.2

В. Н. Меженский. К вопросу упорядочивания украинских названий растений. Сообщение 2. Названия видов рода *Prunus* L. // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин : наук.-практ. журн. – 2014. – № 3 (24). – С. 15–24.

Рассмотрены номенклатура и современная система рода *Prunus*, применение названий аборигенных и интродуцированных видов. Четкое различие видовых названий плодовых растений и названий плодовых культур, которые не следует отождествлять, позволяет выстроить стройную терминологическую систему профессионального украинского языка.

Ключевые слова: *Prunus*, слива, абрикос, алыча, вишня, миндаль, персик, черешня.

UDC 001.4 (477): 582.734.6: 634.2

V. M. Mezhenkyi. Considering the issue of aligning Ukrainian plant names. Communication 2. Names for *Prunus* species // Sortovivchennia ta okhorona prav na sorty roslyn : naukovo-praktychnyi zhurnal (Plant Varieties Studying and Protection : journal of applied research). – 2014. – № 3 (24). – P. 15–24.

The nomenclature and modern system of the genus *Prunus*, the use of indigenous and aliens plant names is observed. A clear differentiation of specific names of fruit plants and names of fruit crops that shouldn't be equated allows to create a well-knit terminological system of the professional Ukrainian language.

Keywords: *Prunus*, prune, plum, apricot, cherry plum (myrobalan), cherry, almond, peach, sweet cherry.

Надійшла 29.04.2014 р.